

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyszer 30 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Külföldi petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, július 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az obstrukció.
- Ma se volt tanácskozás.
- Szerelmi regény a Vatikánban.
- A Csávossy-ügy fejleményei.
- A soknevű főjegyző elfogatása.
- A lárma városa.
- Aradi orvosok újabb sztrájkja.
- Kecskemét pusztulása.
- Omladoznak a fővárosi kártyavárak.

A legszentebb tyukszem.

Arad, július 19.

A világnak meg kell állani. Józsa csak a napot állította meg. Justh Gyula a mindenség haladása elé topant és azt mondja: semmi se jut tovább, semminek nem lesz folytatása és semminő fél dolog nem válik addig egészszé, amíg az obstruktoron esett sérelem orvoslást nem nyer. Addig Andrassy Gyula se beszélhet, aki pedig még rokonszenves személy az ellenzéki szemek előtt, s addig a parlament nem lehet parlament, amíg ez a folt el nem tűnik az ő testükről.

A sérelmet a munkapárt egy tagja követte el, azzal, hogy elítélte a technikai obstrukciót. Ha az ilyen sértésért lovagias elégtételadás járna, akkor fél Magyarországot provokálhatná az obstrukcióban egyesült Justh és Kossuth-párt. S ha a technikai ob-

strukciót, mint intézményt és mint fegyvert súlyosabb szó, erősebb megkérdőjelezés nem ért volna, akkor talán hinni lehetne abban, hogy a megbántottságot igazán érzik. De ők nem lettek tegnaptól mára ilyen szubtilisen érzékenyek; s azt is tudják, hogy a munkapárt tagja nemcsak a maga véleményét adta le: hanem a sértődöttségnek ez a mesterséges állapota újabb ürügy, hogy az obstrukciót huzzák. Ugy látszik, abban nem találnak elég anyagot, a mit a vita nyújthat: ezért kell nagyító üveggel a vidéki beszámolókon is sérelemanyagot keresni.

Ezzel jó, ha az ország tisztába jön. Mert ha valósággal megbántott párt-önérzetről van szó: a munkapárt bizonyára nem sajnál egy visszavonást, férfias megkövetést, csak hogy a parlamenti tanácskozást sok idővesztés ne érje. De nagyon is áttetsző, hogy ez a sérelem csak csomó a kákán, a melybe kétségbeesetten kapaszkodnának belé. Ha ez orvosoltatnék, a mint hogy nincs rajta mit orvosolni, fél nap alatt újabb okot találnának a megbántódásra. Akár a krakéler ember belekötő módszere: „Micsoda pimaszság, hogy engem fixiroz?” „De kérem, én észre sem vettem önt!” „Igen? Hát olyan senki, levegő vagyok én az ön szemében, hogy észre se akar venni? Ez vért kíván!”

Amikor ilyen megnyilvánulás, erőszakos kötekedésről van szó, akkor meglehetősen rosszul fest Justh Gyula a dacos pózban, amely azt hirdeti, hogy nem lesz addig parlament a parlamentben, amíg őket, az obstrukciós önérzetükben megalázottakat, meg nem követik. Vajjon elhiszi, hogy az országnak egyéb, fontosabb és fájóbb baja van ennél a mű-sérelemnél? Elhiszi, hogy az alkotmányos jognak ez nem a legszebb és legmagasztosabb gyakorlása, s a nemzet bizonyára nem azért küldte az ellenzék tagjait a parlamentbe, hogy egy állítólagos tyukszemtiprás miatt napokig megakadjon a tanácskozás rendje? Vagy talán az országban ez a tyukszem, a függetlenségi párt tyukszeme a legszentebb, a sértethetetlen?

Ha mindezt nem tudja bebizonyítani, akkor ismerje be, hogy a sérelem is obstrukciós eszköz, s mindenestre jellemző arra, hogy egyébként mennyire szegény és készületlen az obstrukciós arzenál. Mert ha e miatt csakugyan nem áll meg a világ, s elhúzzák egy néhány napig, pár héttig, vagy — az ördög nem alszik, — egy hónapig is: hol találnak újabb okot, ürügyet és esprit arra, hogy megint megsértődjenek, s e sértődés okán folytassák a technikázást, a mire, ugy látszik, egyébként maguk se találnak elég okot és anyagot?

Fekete mezőkön.

Irta: Haraszthy né Szederkényi Anna.

Valaki ismerőseim közt azt mondta rá: a sovány szomorúság szobra. Ennél találóbban igazán nem lehetett volna jellemezni a sápadt Szikszay Hannát.

Főúri szalonban találkoztam vele először. Összegyűjtött ennek gazdája néha egy pár művészt, aki még csak a jövő hazug reményeinél koszlott. Leöletett a tiszteletükre egy néhány pár csibét. Ennek fejében bemelengette fényes lakását a fantáziájuk a lelkük tűzéval és élvezte jóllakott szeme az éhenkórászoknak bumettagadását, amint az etikett nevében lemondtak az izés csontocskákról. Amikor én megérkeztem, Hanna ott ült egy mély karosszékekben. A fehér kalotaszegi takarótól bus fakósággal ütött el fekete ruhája. Átázott cipője — gyalog jöttek hóban-sárban — megbújt szegyenkező ruhájának gyűrött redői között. Hegyes szakállu, butykos ujjú zenész ült vele szembe. Kalimpált a lábával és ujjaiival, önkénytelen taktust ver a Hanna beszédjéhez. Mert úgy beszélt ütemre, hatásra számító lassúsággal, kezeit ölébe fektetve, ajkát kicsit lebigyesztve, hogy a két fájdalomvonal ajkai mellett érvényesüljön. Omlott belőle a beszéd és tompán bugott a perzsa szőnyegekkel bélelt szalonban. Életre keltek szavai nyomán tarka összevisszaságban a külföldi művészetek megszentelt templomai és a lencházak rostélyos ablakai, megszellt, rideg falai. A kórházak orvosárszagu levegője megütötte orrunkat és rövid,

parfümös szoknyáikban élénk libbentek a részeg éjjeli mulatók olesó művésznői.

Hallgattam beszédjét és jól emlékszem, azon gondolkodtam, hogy vajjon milyen körülmények közt barangolta be a félvilágot ez a kicsi irodalmi stílusban beszélő nő?

Hazamenet összekapaszkodtunk, hallgatva lépdeltünk a meleg forrást levezető esatorna mellett a ropogó hóban. A langyos víz halkán esobbant, mikor egy-egy ragyogó hátú aranyhal játszva ide oda ficázkodott benne. A zöld moszattal benőtt kockakövek, amelyek egy rég kihalt talányos népről regélnek rejtelmes, nagy történeteket, világosan kivehetők voltak az erős holdfényben.

— Olyan nekem ez a végtelen fehér mező — mondta — mint a mesebeli varázslónak emberekből márványfává változtatott kísérteties erdeje. Hallja a különös sóhajtasokat? Hogy bug felénk valami keservesen amaról a romok közül. Arnyak libegnek a kőhalmok közt és szedik össze csontjaikat, keresik a szívüket. Ám a varázslat ideje még nem telt be. A márványerdő még sokáig várhatja a föltámadást. Majd egyszer a bűvös pálcáca inteni fog. Akkor majd nagy theatruban lovak patái csattognak, dobok bömbölve peregnek, kürtösök rivalognak. A mozaikos földből kinő az elsüllyedt tündérvilág. Portir fürdőmedencéből ezüstös asszonyhang kacag kifelé és hosszú aranyhaj sárgállik. Szerelmes lovagnak csillámokkal himzett selyem palástja libben a falak mögött.

A férfiak utólertek bennünket.

— Látták azokat a csunya varjúkat, ame-

lyek az imént károgyva uztak el fölöttünk — kérdezte a sovány zenész.

— Dehogy is voltak azok varjúk. Czézárnak kevély sólymai voltak azok — tréfálkozott én.

— Azt mondom én magának — kezdte megint Hanna — jobb lett volna akkor élni. Akkor, mikor mindennél szentebb volt a művészet. Ha abban a környezetben élhettem volna, akkor nagy lennék évezredek múlva is. Az a vértívó zsarnok nem szelidült meg semmitől csak a szépségektől. Mikor a legbűnösebb volt, mikor halálkaszája aratot kezében; akkor sem felejtette el, hogy mindazt szépen csinálja. Ma? Erdemes ma élni? Volt idő, mikor még hittem. Mikor akartam, nagyon akartam. Mennyit éltem, míg megtanultam többé semmit sem akarni. Nézze meg ezeket az ajkakat. Valamikor festőknek és szobrászoknak szolgált ideális mintául. De lezsarolta az élet. Belevájkált a finom vonalakba eluszva vésőjével. Ma már csak nyikorgó rom vagyok. Nem vágyom többé semmire, nem szeretek senkit. Senkit. Gyűlölöm az anyámat. Nemsokára őt. Minden anyát gyűlölök, akiről tudom, hogy életet szül. Nincs ennél nagyobb véték. Mondja, minek kell az embernek élnie? Mit kap cserébe azért, mert parányonkint haldokolja végig az életet? Én nem messziről szemlélődtem, én közlőből láttam mindent. Bejártam ezt a kórhadót, önmagát agyonélő vén Európát és mozdíthatom, hogy embernek lenni mindennél a leggyalázatosabb rosszabb. Ki kell már egyszer veszejteni ezt a fajt.

Lehet egyébként, hogy találnak. Az obstrukció az ő mesterségük, ahhoz jobban értenek, mint mi. De bizonyos, hogy egynek nem találták el a módját. Hogy egy obstrukciós küzdelem legalább kevés rokonszenvet tudjon szerezni, a mi nélkül pedig obstrukciót folytatni teljesen meddő: ehhez, a mint a valóság bizonyítja, nem értenek.

Mert a kavarodásban, amelynek lármáját olyan hangosra verik, maguk a függetlenségi párti polgárok se fogják tudni, hogy valójában mi a nemzeti sérelem: az hogy több ujoncot szednek, hogy a katonai bírások nem elég magyar vagy pedig azért kell összeomlani a dunaparti palota márványoszlopainak, mert a függetlenségi párttól azt találta mondani valaki, hogy nem szép? ...

Az obstrukció.

— Szavazás vég nélkül. —

Távirati tudósítás.

Budapest, jul. 19.

A véderő javaslatok szükségességéről, nélkülözhetetlenségéről, gazdasági és szociális értékeiről alig hangzott el Hazai komoly és mélyreható beszéde az obstruktorok mindjárt ürügyet kerestek arra, hogy az értékes parlamenti diskussziót lehetetlenné tegyék. Felhasználták erre Tisza Kálmán gróf nyilatkozatát, amely azonban, minthogy csak az obstrukció elítéléséről szólt, tulajdonképpen nem tartalmaz sértést. Nyilvánvaló tehát, hogy az obstrukciós pártok alapos ok nélkül akadályozzák a komoly vitát, amely elhatározásukban most már annyira mennek, hogy nem csak Tiszának, de — amint ma kiderült — még Andrássynak is lehetetlenné teszik a felszólalást. Az ilyen alacsony színvonalú technikázás természetesen még érthetőbbé teszi, hogy a közhangulat mindinkább a kormány javára alakul még ott is, ahol eddig nem jutottak szilárd állásfoglaláshoz. Emellett bizonyít, hogy ma már a parlamentben, mint befejezett tényről beszéltek arról, hogy Okolicsányi pártönkivüli függetlenségi képviselő legközelebb belép a munkapártba. Tegnap Okolicsányi a Margitszigeten, a

hol a munkapárt Hazait ünnepelte, megjelent a vacsorázók körében, ahol örömmel fogadták, általában megállapítható, hogy a kormány szilárd álláspontja és a munkapárt okos kitartása sikerre viszi a véderő reform ügyét.

Az ellenzék a technikának mára a következő új módját eszelte ki: Négy Justh-párti képviselő hosszabb-rövidebb szabadságot kért a Háztól s mikor erről az elnök még a napirend előtt jelentést tett, ugyancsak a Justh párt mind a négy kérdésre névszerinti szavazást rendeltetett el. A szavazások így mindjárt az ülés megnyitása után megkezdődtek s eltartottak egészen az interpellációs időig, úgy, hogy a véderőjavaslatok ma is még csak szóba se kerültek.

Egy óra jól elmúlt már, mikor három névszerinti szavazáson tulesett a Ház, úgy, hogy negyedik névszerinti szavazást az ellenzék a holnapi ülésre halasztotta.

Az első névszerinti szavazás megkezdése előtt Tisza István gróf, a folyosón figyelmeztette a munkapártiakat, hogy nemmel szavazzanak.

— Ha ezeknek megadjuk a kért szabadságot, mondotta Tisza, akkor ezek a legközelebbi névsorolvasásnál vigan távolmaradhatnak, vagy kimehetnek a teremből és velük a házszabályoknak a távollevőkre vonatkozó rendelkezését nem alkalmazhatjuk, míg a saját párhiveinket, ha távolmaradnak, érzékeny büntetéssel sújtja a Ház.

Erre az óvatosságra azonban nem nagy szükség volt, mert az ellenzékiek is, csaknem kivétel nélkül a kért szabadság megadása ellen szavaztak.

Az ülés elején Héderváry Károly gróf miniszterelnököt a jobboldali folyosón több munkapárti képviselő körülvette és megkérdezte tőle, hogy ha csak egy nyilatkozattól függ a parlamenti rend helyreállítása, nem volna-e célszerű az ellenzék sérelmét valami kijelentéssel reparálni?

— Azt már nem — válaszolt a miniszterelnök nevetve. — Sértés nem történt, nincs mit reparálni.

Egy másik csoportban Perczel Dezső beszélgetett munkapárti képviselőkkel a helyzetről. Perczel kifejezte azt a meggyőződését, hogy az ellenzék erőfeszítése hamar ki fog merülni, mert hiszen ez az obstrukció mindjárt a végén

kezdődött. A ki pedig ilyen magasan kezd, hamarosan alább fogja hagyni. A türelmes várakozás az a taktika, a mellyel ma a munkapártnak legtanácsosabb élnie.

A mai ülés végén a tegnap megalakult pártönkivüli függetlenségi csoport részéről Egry Béla bejelentette, hogy a csoport szintén részt vesz az ellenzék küzdelmében. Erről az új alakulásról ma sok szó volt a folyosón. Barta Ödön elmondotta, hogy öt pártönkivüli függetlenségi képviselőt: Polónyi Gézát, Okolicsányi Lászlót, Thaly Ferencet, Putnoky Mórt és öt meg se hívták az értekezletre, így tehát az új alakulás nem képviseli a pártönkivüli függetlenségiéket összességét, helyesebben, még mindig vannak minden kereten kívül álló függetlenségiéik. A folyosón azt is fölemlítették, hogy Károlyi József grófok ma levelet irtak Polónyi Gézának s beinvitálták az új alakulásba.

Andrássy Gyula gróf tudvalevően csütörtökön szándékozott nyilatkozni a Házban a véderőjavaslatról. Hívei ma kérdést intéztek az obstrukció intézőihez, elmondhatja-e holnap beszédét Andrássy? A válasz tagadó volt; a Ház, mondják az obstrukciós vezérei, egyáltalán semmi formába se fogja tárgyalni a véderőt, amíg az ellenzék sérelmét nem orvosolják. Andrássy Gyula gróf így elutazik Gömörbe s akkor tér vissza, ha alkalma nyílik beszédének elmondására.

Tisza István gróf szintén e héten szándékozott felszólalni. Mivel azonban a technikai obstrukció őt is megfosztja a nyilatkozat lehetőségétől, ma este Gesztre majd Pöstyénbe utazik, egy hónapi kurára.

A miniszterelnök ischli útja. Fővárosi lakók azt a hírt közölték, hogy tegnap a kabinetiroda és a miniszterelnökség között jegyzék-váltás volt, melynek következtében Héderváry gróf miniszterelnök Ischlebe fog utazni, hogy ő felségének a parlamenti helyzetről jelentést tegyen. Illetékes helyen felhatalmazták a Budapesti Tudósítót annak kijelentésére, hogy az a hír, mintha jegyzék-váltás lett volna, nem felel meg a valóságnak, épp úgy nem igaz, hogy a miniszterelnök Ischlebe fog utazni s az ehhez fűződő kombinációk is teljesen alap nélkül valók.

A kis vonat dübörgött el jobbra tőlünk. Hosszút vitott. Füstje messzire nyulott utána és fantasztikus, óskori állatképeket árnyalt a fehér hómezőre. Lassankint kibontakozott előttünk a városnak képe elmosódó körvonalaival. Mintha egy végtelen vászonra megőrült óras festő odavitte volna rendszertelen, nagy foltokban forró tűzben zakatoló agyának fantazmagóriáit. Arcukat marta és fejüket megfájdította a hideg. A panaszos szavak belehasítottak agyvelőnkbe, mint fekete viharban a sirályok vészjósló sikongatása. Körülbelül olyan értésünk volt, mint mikor a koldus mellett csukott kézzel haladunk el, pedig kong még zsebünkben egy-két árva vörös fillér. Valamelyik a holdról kezdett beszélni.

— Olyan most a hold, mint egy ezüst sajká, mely kék tengerben bájosan ring. Ő benne hófehérkaru asszony, nyulik utána a sajká pereméről redősen álomló szürke fátyola. Karcu szellemlegény vágat utána, kecsesen emeli föl arcát és beléje teszi.

— Vén filozóf az — pözölt a másik is — fehér haju, redős arczatú. Fejét csöndesen ingatva ül felhőtrónusán. Nézi ezt a komédiát, amely évezredek óta oly sok előadást megért. Néha van valami új a prólógusban, de a kifejlés, befejezés mindig ugyanaz marad.

Nem mosolyogtuk meg ezeket a keresett, mesterkélt beszédeket. Fáradtak voltunk és nyugalomra áhítozva értünk a megállóhoz.

II.

— Izgató talány, ez a hegyoldalból kinőtt

palotavirág. Csukott ablakszemei titokzatosan hatnak rám. Mint valami vén varázslónak kacsában forgó rejtett vára, úgy meredezik kihaltan, mereven az alatta nyüzsgő sokaságra. Titokzatos fény csillan meg ablakában. A kutyaképzőre varázsolt Világszép kisasszony menekül szobáról-szobára üldözője előtt... Valahányszor erre jövök, mindig várom hogy valami rendkívüli történik.

Megelevenedik a holt vár, belőle aranypáloás, gyémántforgós diadalmenet. Tündérisasszonyok hófehér paripákon jönnek tulvilági zenekísérettel. A virágos utakon cifra ruhás apródok aranytalakat raknak hópehely lábaik alá. A Gönczölszékér ott áll befogóvalva az aranyos hid előtt és elvillog mellettem a sok titkos szépség. Mentünk Hannával és ő szüntelenül duruzsolta fülembe fantasztikus álmait. Furcsa kis kalapja lekivánczolt fényvesztett hajjáról. Az erős téli napsütésben orcájának színe sárgállott. A keze dideregve bujt meg kabátjának foszlottszerű zsebében. Kis, vékony alakja úgy tapadt mellettem, mint egy esomé nyugtalan szerencsétlenség. Aztán újra kezdte a metafórákat az alegóriákat.

Virágról beszélt, amelynek a szirma arannyal szegett fehér bársony. A levele ropogós husu reménység. A szára szerelmesen, nyalkán ringó, mint a hattyunyak. Az illata kilehelt tisztaság. Ez a fehér virág mocsárban, büzös ingoványhoz tapad. Könyörögve kéri a mellette haladókat, hogy ültessék tisztá, porhanyós fekete földbe. De nem hallgatja meg senki. Nem

könyörül rajta egy gyöngéd kéz. Az epekedő virág, mikor látja, hogy hiába minden, beteges, szomorun hullatja hófehér szirmait a zölde színű posványban. Az alaguton mentünk ekkor keresztül. Egymásba kapaszkodtunk a délutáni homályban. Lassan lépdeltünk. Kicsit nyomta mellünket a falakról ütemesen, pompásan alacsony talajviz gőze. Épp így tompán, mint egy halottat kísérő harangszó utolsó, elhaló akkordjai peregetek ajkáról beteg lelkének szókönnyei.

Beszédéből életre kelt és megjelent előttünk mozgalmas életéből egy-egy kép. Elöttem ásitozott az össze-vissza hányt lakás. Benne az ellomposodott, uri familiából való asszony, aki ész nélkül követte az urisorba még alighogy beleszokott, heves paraszti vért. A sok gyerek visong, verekszik, koplal. Köztük tehetetlenül járkál, óvatosan, hogy még fehér, uriszerű kacsóit be ne piszkolja, szép ruháját el ne gyúrja Hanna, aki alighogy haza került a rokonfamiliától, aki addig tartotta. Tizennyolc esztendő volt akkor. Tanult volt, ragyogó fantáziájú, betegesen vágyódó minden szépségre, telve követelőző átommal. Van a mesékben szó az aranyhaju királykisasszonyról, aki várva várja, hogy jön a lovag, a hős, szép, erős lovag, aki megöli a hétéfejű sárkányt és megváltja őt. Jöttek a lovagok, aranyosak voltak, csörgő aranyosak. És ő elvette mindtől a szép, fényes aranyokat.

Atom volt. Aludt a szép kisasszony, nem tud semmit. Nem emlékszik az estére, amikor

Számos országos és kerületi bajnok fogja összemérni erejét, különösen kiválóan ígérkezik a 4×100 méter staféta, hol négy csapat fog versenyezni az elsőségért. Továbbá az 5 km. gyaloglás. A versenyen eldöntésre kerülnek, 100 yardos síkfutás, súlydobás (junior), gerelyvetés, 8 angol mértföldes síkfutás (ker. bajn.), 1 angol mértf. síkfutás, 1/4 angol mértföldes síkfutás (ker. bajn.), távugrás (junior), discodobás (handikap), magasugrás, 5 km. gyaloglás, 4×100 méter staféta futás. A verseny védnökei és a versenybírók Arad város előkelőségeit foglalja magában. A verseny gyors és szakzerű megrendezését biztosítja az egyesület vezetősége.

Szerelmi regény a Vatikánban.

— Az asszonyszöktető gyóntató. —
Távirati tudósítás.

Róma, július 19.

Olaszország egyik legismertebb íródjének szerelmi regénye foglalkoztatja most élénken Rómának előkelő köreit, sőt a Vatikán is kénytelen a szavát hallatni a regényes afférban mert a pikáns ügynek egyik főszereplője igen közeli összeköttetésben állott a szent hellyel, ahol igen fontos bizalmi állást töltött be. A feltűnést keltő kaland tragikus előzményekből született és a kiváló író nének szerelmét a férje életével volt kénytelen megfizetni.

Cadeni Amália a római nagy lapok kedvelt novellairódoje megszöktette Tronati vatikáni káplánt a pápa majordomusának gyóntatóját. Az író huszonnyolc esztendő, igen előkelő családból származó hölgy, akinek igen jól fizették az írásait. Édesatyja Olaszország belügyminisztere volt, maga is kitűnő tollforgató, aki sajtó alá rendezte leányának első verskötetét, amelyet az 14 éves korában adott ki és olyan feltűnést keltett vele, hogy az olasz király audiencián fogadta a gyermekköltőnőt.

Ezelőtt egy évvel történt, hogy a pápa névtelen leveleket kapott, amelyekben arról értesítették, hogy azok a szentimentális novellák, amelyekben Cardeni egy papnak és egy írónőnek boldogtalan szerelméről ír izzó sorokat, nem annyira költői művek, mint inkább a valóságot virágnyelven burkoló történetek, amelyeknek poétikus lepleben az asszony a nyilvánosság előtt vall szerelmet a Vatikán egyik legszebb papjának: Tronati káplánnak. A pápa környezete nem adott hitelt a névtelen besugárnak és annak tulajdonította a Tronati leplező leveleket, hogy a fiatal pap egyik lelkes apostola volt az antimodernista mozgalomnak és hogy ellenfelei minden eszközt megragadnak tönkretételére.

Egy pisztolydörrenés fölvilágító lángja azonban megvilágította a valóságot. Óriási szenzációt keltett Cardeni asszony férjének öngyilkossága. A hadügyminiszterium államtitkára volt az öngyilkos, aki feleségét félre nem magyarázható helyzetben találva a pappal, azt revolverrel megtámadta, megsebesítette s azon hiszemben, hogy megölte, saját kezével oltotta ki az életét.

A fiatal özvegy a leghűségesebb ápolónak bizonyult és odaköltözött a botrány után a Vatikánból eltávolított Tronati káplán lakására, aki csakhamar felgyógyult súlyos, de nem veszélyes sebeiből. A pap, habár viszonyáról egész Róma tudott, akadálytalanul misézhetett és gyóntatható, mert a Vatikán szemétt hunyt. Mikor azonban annyira merészkedett, hogy polgári ruhában karonfogva megjelent a sétányokon és más nyilvános helyeken az asszonynyal,

eltiltották a misézéstől. Ennek az lett a következménye, hogy a káplán a szép özvegygel Rómából megszökött. A család körében azt hiszik, hogy Németországba vették útjukat és csakhamar vissza fognak térni onnan, mert az asszonynak igen kedvező szerződése van a „Tribuna“ című lappal, mely őt arra kötelezi, hogy minden vasárnapi számra tárcát írjon.

A lárma városa.

(Levél a Szabadságtér környékéről.)

*

Nehogy fölösleges fejtörést okozzak bárkinek, minden köntőfalazás nélkül elárulom, hogy a lárma városa alatt a mi Aradunkat értem. Ezt a szép, hatalmas arányokban fejlődő, fiatalos erejének tudatában szinte forrongó, sokszor szertelenségre hajló városunket.

Nálunk kisebb-nagyobb mértékben lármazik, kellemetlenkedik mindenki. Csak hogy ebben a városban nem annyira a városok lüktető, zsibongó élete nyilvánul meg, sem a magyar temperamentum kissé hangosabb volta, hanem — boosánat, ha egyenesen a szeg fejére ütök — a tapintatlanság, fegyelmetlenség, az egymással való nemtörődés, kiméletlenség, mikhez hozzájárul bizonyos részben a rendőrség indolenciája is.

Boldog falusiak, avagy kisvárosiak! Titeket a pirkadó hajnallal vidám madárcsicsergés köszönt, minket a szemeteskosci. A hajnali zenebonát kezdi az a fickó, a ki kezében öblöshangu csengőt tartva, beront minden ház udvarába s veszettül rázva hatalmi jelvényét, hirdeti boldog boldogtalanak: ő jön, ő már itt van, ő, az örök láthatatlan, kit csak akkor tisztelhetünk szemtől szembe, mikor boldog újév első napján szívből jövő gratulációját nyomja a markunkba.

És ezzel a nyájas beköszöntővel megindult a napi lárma véget nem érő sorozata. Nemsokára kinyitják a mézárszékeket, a szatócsboltokat, koromákat, kereskedéseket. De milyen szükségtelen, boszontó zajjal jár ez is. Hogy huzzák, lökik, taszítják, rugják a vasrollókat! Oly durván, hogy mindegyike fölér egy-egy fiókagyú dörgésével s behunyt szemmel akár egy ütközet tüzeiben képzelhetjük magunkat. Majd éktelen szitkokkal füszerelt ordítás csal az ablakhoz. Talán gyilkolnak valakit, fényes nappal, az utca során? Dehogy. Csak két sváb kofa magyarázza egymásnak barátságosan, melyik álljon az első, melyik a második sorba a kosarával. Lárma a legtöbbször szeméremértő kifejezések nélkül még csak ilyen bagatell ügyet sem lehet elintézni! Ugyan ki nem volt már tanuja az efajta, lépten-nyomon előforduló épületes jelenetnek? Ki nem látta, milyen orcápirultan menekülnek uriasszonyok, leányok, hallva a cifránál cifrább köntösbe bujtató szitkokat? Mert a mi utcai életünknek ez is egyik speciálitása: a káromkodás, kocsisok, munkások, teherhordók szinte sportot üznek belőle s annál drasztikusabbak, mennél többen hallják, pláne, ha intelligens nők haladnak arra.

A Szabadságtéri gyermekhad visító lármaja már a délutáni, főleg az esti órák élvezetei közé tartozik. Sergestül lepik el a teret Arad apró, többnyire mezitlábú és tarka trikós polgárai. Ott gyakorolják a futball alapszabályait, ott eregetnek sárkányt, ott ostorozzák a csigát, olyan vad kiabálás, sivalkodás közepette, hogy megirigyelhetné bármely csatába induló indián törzs is. Lapda, bige röpdös, hol az ablakokba, hol a járókelők fejéhez, ám a szilaj harci zaj egy pillanatra sem szünetel, nem, még akkor sem, ha e tulságosan eleven társaságnak valamelyik tagja majdnem az arra robogó kosci kerekei alá kerül. Megvallom, a hányszor e sisera hadat látom hancurozni, mindig csodálkozom, hogy nem sötétíti be még jobban a elgázolás szomorú krónikáját naponta pár gyer-

mek halála. Ugy kell lenni, hogy a gyermekeket csakugyan külön gondviselés őrzi, ha már az anyjuk szabadon ereszté őket...

E közben leszáll az est, majd az éjszaka. Ám ne higyük, hogy ezzel valamelyes csönd köszönt be s végre elcsitíthatjuk napi fáradsalmunk, foglalkozásunk közben kissé megviselt idegeinket. Szó sincs róla! Azért van annyi éjjeli kávéház, korcsma, a Szabadság-téren és kapcsolt részein, hogy még éjszakai nyugalunktól is megfosszanak. Egyikből holmi hatodrendű cigánybanda, a másikkól recsegő gramofon vagy tamburas zenekar, a harmadikkól valami automata verkli szívetés fület tépő hangjai törnek elő, legtöbbször pedig, midőn a játszi kedélyek erősebb hullámzásba jönnek, énekek oszult kiabálás, rikoltozás, duhajkodás zaja tölti be a levegőt a tizedik szomszédig. Éjfél után minden második ember operaénekesnek képzelet magát, ha az aszfaltot rója. Különösen a szűkebb utcákban szórják szét hangjuk gyöngyeit s egyik-másik igen elmés módon talál kíséretet énekéhez: végig dobolja pályájával az összes utjába eső bolti táblákat s kapukat.

Rövid a memoriám. Már elfeledtem, hogy hol és mikor, de olvastam, hogy valamely külföldi nagyvárosban egyesület alakult, mely a polgárság nyugalmanak biztosítását, a csend megővését választotta föladatául. Nem tudom sikerülne-e ilyen társulást alakítani nálunk is. (Hiszen egy szeretünk lármazni!) Ha igen, én kész örömmel lépnek be alapító tagnak, sőt szívesen vennék részt abban a deputációban is, melyet a főkapitányhoz küldenek. Milyen feszült figyelemmel hallgatnám szónokunkat, amint ilyenformán kezdené:

— Mi, a Szilencium egyesület küldöttsége, annak tudatában, hogy nagyságod már számtalanszor bebizonyította, miszerint szívében viseli a város lakóinak nyugalma, érdekeit, kérve kérjük...

VIDÉK.

Aranyisés esperes. Kristofcsák Gyula ujaradi apát-főesperes, püspöki biztos, szentszéki ülnök, Ujarad plébánosa f. évi július hó 30-án ünnepi áldozásának 50 éves ünnepét, melyre a község nagy előkészületeket tesz. A rendező bizottság elnöke Philipp János országgyűlési képviselő, aki ma bocsátotta ki a meghívókat. Az ünnepély sorrendje a következő: Julius 29-én este 8 óra után zeneszó mellett lampionos és fáklyás menet a község házáról az ünnepelt lakása elé. „Himnus az éjhez“, Beethoven-től. Előadják Reiner Károly ujaradi r. k. kántor vezetése alatt az ujaradi és kisszentmiklósi daloskörök. Üdvözlőbeszéd az e plébániához tartozó nagyközönség nevében. Tartja: Philipp János országgyűlési képviselő. „Jubileumi dal“. Előadják a daloskörök. „Éji dal“, Schubert-től. A daloskörök éneke. Julius 30-án reggel fél 8 óraker testületek s egyetek gyülekezése a község háza előtt. Menet a 8 órai aranyisésre. Mise végén általános áldás és szentbeszéd. Fél 11 óraker egyetek, testületek és küldöttségek tisztelgése. Déli 1 óraker az uradalmi söracsarnokban diszebéd. (Egy terítő ára négy korona).

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	857
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékálomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

Kecskemét pusztulása.

— Nehézkes mentési akció. —

Távirati tudósítás.

Kecskemét, július 19.

Minél több nap mulik el a földrengés óta, annál elszomorítóbbnak mutatkozik a város külseje és annál nagyobbak tűnik föl a kár, a melyet a földrengés okozott. Mert az utórengek, amelyek azóta kisebb-nagyobb heveségükkel rájlesztettek a derék alföldi város szorgalmas népére, csak fokozzák a pusztulást, úgy hogy nem egy ház, amelyet a kár első megsemmisítése és összeírása idején a kevésbé rongáltak közé soroztak, most már összedüléssel fenyeget. Ezért van az, hogy a hatóságnak egyre sürűbben kell a kilakoltatásról gondoskodnia.

A kilakoltatás természetesen nemcsak nagy munkát ad, de igen nehéz is, mert bajos a kilakoltatott szerencsétlen emberek elhelyezéséről való gondoskodás. Akad szegény ember akárhány, aki éjszaka a sertesőlyban húzza meg magát. A katonai sátor, a kilakoltatott emberek ideiglenes szállása nagyon kevés. Mindig mindenki hangoztatja a jóakaratot, amellyel a súlyosan meglátogatott város iránt viseltetik, de a valóságban ez a jóakarát csak nehezen tud érvényesülni. Még ebben a különleges esetben is, mint aminő a pusztító földrengés volt, a hivatalos körök, úgy látszik, nem tudják magukat elhatározni különleges intézkedésekre és a hivatalos formáság, a bürokrata lassúság nagy kárára van az egész segítő mozgalomnak. A negyedik hadtest parancsnoksága közölte, hogy már 15-én 46 sátort adott föl gyorsáruként, de ezeknek máig is csak a fele érkezett meg. A sátrakat ma táviratilag megsűrgötték. Lesz-e fogantja a sürgető szónak, kérdéses. Hiszen Andrássy Dénes gróf sem küldhette el Kecskemétre a fölajánlott építőfát, mert sem az ő, sem a város sürgetésére nem adott a vasut kocsit az elszállítására.

Tegnap hetivásár volt. A tanyai földművesek és kisbirtokosok a földrengések óta most jártak először a városban, a hol bizony minden nagyon siralmas állapotban láttak. És a pusztulás egyre terjed. Egy hét óta nem szólalt meg harang Kecskeméten és még jó ideig nem is fognak harangozni, mert a templomok mind hónapokig zárva lesznek. A zsinagóga gömbje még mindig veszedelmes helyzetben van. A gyönyörű katolikus templom tornyának lebontása szintén föltétlenül szükséges. A szakértők, kik a tornyot megvizsgálták, mind azt mondták, hogy megerősítéssel biztonságba helyezni nem lehet. A polgármester ma a templomok újabb műszaki megvizsgálására sürögősen meghívta Petz Samu műegyetemi tanárt négy műépítővel. A meghívottak holnap érkeznek. A kistemplomtéri emeletes Mayerfly-házból ma sürögősen kilakoltatták a lakókat. Ma mindenütt megkezdődött a ledőlt gyárkémények fölépítése. Első sorban a villamosgyáré, melynek kéményéből két méter omlott le. Az utászok tegnap a nagytemplom belsejét támasztották föl. A hadtestparancsnokság táviratban értesítette a hatóságot, hogy az utászcsapat bizonytalan ideig itt maradhat a segítő munka elvégzésére.

Ma volt az első nap, hogy nem éreztek földlökést és így az izgalom teljesen megszűnt. Mindenfelé dolgoznak a kőműves és földmunkások. A lakosság jelentkezésére a városi építőiroda nagyszámu munkásságot bocsát rendelkezésre. Kada polgármester tegnap személyesen járt fönn Budapesten, hogy a miniszterelnökkel az államkölesönre vonatkozó tárgyalást folytassa és átadta a memorandumot. A lakosság

megnyugtására a rendőrséget katonasággal egészítették ki. Bejelentő irodát állítottak föl, hogy az idegen munkásokat nyilvántartsák. Az adóhivatali tisztviselők házról-házra járva írják össze az adóelengedéseket.

A kárvallottak segítésére egyre többen sietnek adományaikkal. Eddig a király száz-ezer koronás adományával együtt százhatvanöt-ezer korona gyűlt össze. Ujabban Ókéske 800, Beregszász, Szentendre és Háromszék megye 200—200 koronát küldött.

Aradi orvosok újabb sztrájkja.

— Az orvosszövetség tisztikara. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az országos orvos szövetség aradvárosi fiókjá ma délután közgyűlést tartott, melyen két fontos ügyet intézett el. Megválasztotta az új tisztikarát és kimondotta, hogy szolidaritást vállal a békés megyei pénztár elbocsátott orvosaival. A közgyűlés után az aradi pénztár orvosai tartottak ülést és elhatározták, hogy az esetben, ha a békésgyulai orvosok ügyét nem rendezik, akkor szeptember elsején az aradi orvosok sztrájkba lépnek. Ezt a határozatot a sajtó nélkül megtartott közgyűlésről kiadott hivatalos jelentés diplomatikus egyszerűséggel „nem sztreiknak” minősíti ugyan, de ez csak játék a szavakkal, mert a tény az, hogy megtagadják az orvosok a vállalt kötelezettség teljesítését, tehát munka beszüntetés lesz ez és bizony úgy sztrájkolnak mint bármely bémunkás, aki abba hagyja a munkát, — mert nem teljesítik a kötelezettségét.

A hivatalos jelentés adatait nem akarjuk végig kísérni kommentárral, csak az értesüléseinket írjuk meg, hogy eddig nem huszonnégy fiókszövetség hozott hasonló határozatot. Csak az Országos orvos szövetség hivatalos lapja számol be ennyiről. Hogy azonban ennek a hivatalos lapnak milyen hitelt érdemlőek a hivatalos adatai, azt semmi sem bizonyítja jobban, minihogy a múlt héten megjelent egyik számában már megírta, hogy az aradi fiók is kimondotta már a gyulai pénztárnál szolgálót vállalt tíz orvos bojkottját, noha az aradi fiók hivatalos jelentése szerint csak ma tartotta meg közgyűlését.

Másik értesülésünk az, hogy a bojkott ügyében hozott határozat alkalmával a közgyűlés tagjainak igen tekintélyes része már eltávozott és azzal az egy szavazattal szemben, mely a javaslat ellen adott le, nem állott valami tekintélyes többség.

Ha ez az információnk téves, akkor a forrására bárítjuk a felelősséget. Az orvos szövetség vezetősége sokkal helyesebben jár el, ha máskor közgyűléseit, alapszabályainak kötelező parancsa szerint, nyilvánosan tartja meg és a sajtónak módot ad arra, hogy segítségére legyen a pénztár és az orvosok között feltétlenül szükséges béke megteremtésében. Az évek óta huzódó harc, amely csak a nagy nyilvánosság előtt vivható meg és amely akként fog eldőlni, amint a közvélemény egyik vagy másik fél eljárásának jogosságát felismerve, melléje áll, vagy ellene kél sikra.

A közgyűlésről kiadott hivatalos jelentés a következő:

Ma délután tartotta meg az országos orvosszövetség aradvárosi és megyei fiókjá tisztújító közgyűlését, melyet a pénztár orvosok értekezlete követett.

Az elnöki megnyitásban Löwinger Miksa dr. elnök rámutatott arra, hogy a magyar orvosi kar hivatása magaslátán állott mindig a működése tel-

jesítésében soha sem volt szükség fegyelmi bíráskodásra vagy egyéb kényszer eszközökre.

Ezután Hecht dr. titkár kifejtette, hogy indokolatlan az országos pénztárnak az orvosok ellen indított harcmódora, melylyel kezdettől fogva orvosait, mint hivatalnokait feltétlen alávetésre akarta kényszeríteni.

Az országos orvosi kara ezen eljárás láttára tudatára ébredt annak, hogy kari érdekeit csak szolidaritással lehet megvédeni. Ezen érzéstől áthatva mondta ki ez év januárjában Budapesten a szövetségi kongresszus, hogy az orvosok nem vállalhatnak állást a pénztárnál, mint tisztviselők.

Az állami munkásbiztosító hivatal, mint az országos pénztár ellenőrző közege belátta az orvosok álláspontjának helyességét s törvényben gyökerező jogosságát s kimondotta, hogy az orvosok nem kényszeríthetők arra, hogy tisztviselők legyenek. Majd az alispánok oda nyilatkoztak, hogy közhivatalban levő orvosoknak nem engedik meg, hogy tisztviselő orvosok legyenek a pénztárnál. Az országban időközben sok pénztárnál lekötötték magukat az orvosok, mint tisztviselők az országos pénztár pressziója alatt. Békés megyében az orvosok felismerték az országos pénztár követelésének jogosulatlanságát s kijelentették, hogy tisztviselők nem lesznek, de szerződést hajlandók kötni. Az országos pénztár azonban ezen ellenszegülésre azzal válaszol, hogy a 40 békés megyei orvostól eltöltötte tagjait s az országban nagy fizetéssel csalogatott orvosokat ezen állásokra. Most 9 hónap után 10 orvost volt képes alkalmazni, kikkel a 40 orvos munkáját akarja pótolni a tagok nagy károsodására.

Az állami hivatal és az alispánok közbelépése folytán kénytelen volt az országos pénztár elejteni a tisztviselői rendszert s felszólította az orvosokat, hogy kössenek szerződést, úgy mint azt a békés megyeiek kezdetől fogva felajánlották, csak éppen arról nem akart hallani, hogy a békésiekkel kössön szerződést, az ő bátor s igaznak bizonyult fellépésüket vakmerő nyakasságnak minősítette, melyet meg akar torolni, s ezt annál inkább, mert az orvosszövetség kongresszusa a békésieket férfias magatartásukért megdicsőítette s kimondotta, hogy minden erkölcsi támogatásban részesítendő. Minthogy a következmények igazolták a békésieket s a kongresszus is helyeselte a magatartást, 24 pénztár orvosi kara kimondotta, hogy addig szerződést nem kötnek, míg a 40 jogos álláspontot védő orvost vissza nem helyezik s az orvosi etikát lábbal tipró 10 orvost a békés megyei pénztártól el nem távolítják. A titkár jelenti, hogy a közgyűlésnek is nyilatkoznia kell, vajjon helyes-e a békés megyeiek magatartását és hajlandó-e őket küzdelmükben támogatni.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel egy szavazat hijján az összes szavazatokkal magáévá tette a békésiek ügyét s azon határozatot hozta, hogy úgy mint a januári kongresszus helyesli a békésiek eljárását, ezért elismeréssel adózik nekik s az orvosi kar erkölcsi érdekeit nem látja biztosítva mindaddig, míg a 10 hátba támadó békési orvos nincs elmozdítva, mert minden karban a sikeres együttműködés alapfeltétele a kölcsönös megbecsülés, ebben pedig nem részesíthetik azon orvosokat, akik adott kötelező nyilatkozatuk dacára kártársaik ellen fordultak.

A pénztári orvosok értekezlete, mely ezen közgyűlést követte, elhatározta, hogy átír az aradi és borsosbesi pénztáraknak, hogy amennyiben a békési pénztári orvosok ügye augusztus végéig rendezve nincs, szeptember elsejétől csak mint magánorvosok hajlandók a pénztári betegeket kezelni, vagyis a betegeket kezelik ugyan, de semmiféle írásbeli adminisztratív munkát nem végeznek. A szó általános értelmében ez tehát nem sztrájk, mert ez csak a pénztárral szemben jelent munkabeszüntést, nem pedig a betegekkel szemben.

A közgyűlés másik fontos tárgya volt a tisztújítás. A lelépő elnök Löwinger dr. nyilatkozatát, hogy nagyfokú elfoglaltsága miatt ezen terhes állást tovább nem hajlandó viselni, a közgyűlés sajnálkozással vette tudomásul s mintán Leitner dr. az elnök ügybuzgóságát s önzetlen fáradozását kellő méltatásban részesítette, a közgyűlés Fekete dr. indítványára Löwinger dr.-t örökös tiszteletbeli elnökévé választotta meg.

A megejtett tisztújítás eredménye a következő: Elnök: Borsos Béla dr. Alelnökök: Tisch Mór dr., Csillag Ignác dr., Bácskay Béla dr. Titkár: Hecht Arnold dr. Jegyző: Groszmann Emil dr. Pénztáros Keppich Jakab dr. Választmányi tagok: Werner Miksa dr., Herz Andor dr., Issékut,

László dr., Posgay István dr., Herman Károly dr.
Singer János dr., Bradean Athanasz dr., Patkós
Gábor dr., Lőw Miksa dr., Fekete József dr.

A Csávossy-ügy fejleményei.

— A bíróság döntése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 19.

Idősebb Csávossy Gyula báró szombatig feltétlenül a Niedermann-szanatóriumban marad. Akkor készülnek el ugyanis a törvényszék bites szakértői a vizsgálattal, amely végérvényes ítéletet mond: örült-e az öreg báró, vagy épelméjű? Három kitűnő professzor közveszélyesnek deklarálta a bárót, viszont két nem kevésbé kitűnő professzor bizonyítványt adott arról, hogy teljesen épelméjű. Borzasztó arra gondolni, mi van itt és mi történhetik itt az elmeorvosok keresztüzében! A harc mai stádiumában már az elmeszakértők is hajba kaptak.

(A családi per oka)

A Csávossy-család pöre nem mai keletű. Kilenc hónap előtt kezdődött. Akkor betegedett meg súlyosan a szanatóriumban őrzött báró második felesége *Spiegelfeld* Julia baroness.

Az orvosok *mellrákot* konstataáltak. A *Spiegelfeld*-család egyszerre megváltozott. Eddig gyűlölték Csávossyt. A felesége állandóan ütötte-verte. Most becézték, kényeztették. És eredménynyel. Idősebb Csávossy Gyula báró a halálosan beteg asszonynak ajándékozta bobdai uradalmát, három és félmillió értékben. Ezért tört ki a családi háborúság. Csávossy Gyula ugyanis apjától, Csávossy Ignácól, aki még nem volt báró, úgy örökölte Bobdát, hogy azt kizárólag Csávossy nevet viselő férfi-utódaira hagyhatja. Tehát utóöröklési joggal terhelve. Nem érdektelen, hogy az öreg báró azzal az indokolással hagyta az uradalmat halálos ágyán gyötrődő feleségének, hogy:

Hitvesem *Sziegelfeld* baroness hátralévő éveinek illő ellátásaképen...

Ez az ajándékozási oklevél állította csatasorba a rokonokat. És ezért kell a nyilvánosságnak a Csávossy-család botrányával foglalkozni.

(Ellenmondó orvosi vélemények.)

Egy fővárosi estilap tegnapi számában megírta, hogy *Chvostek* Ferenc dr. bécsi egyetemi tanár május hónapban kijelentette *Dániel* Jánosné és báró *Gager* Miksáné előtt, hogy idősebb Csávossy Gyula nem normális elméjű és szanatóriumba való internálása feltétlenül szükséges. A bécsi professzor ezt a véleményét a rendőrség előtt tett vallomásában lényegesen megváltoztatta. Sőt ma egyik estilapnak táviratozott, amelyben erélyesen demantálta a neki imputált kijelentést. Ugy látszik azonban, hogy e cáfolat dacára *Chvostek* tanárnak még sincs igaza. Legalább ezt bizonyítja az a levél, a melyet ma intézett *Dániel* Jánosné, született Csávossy Irma báróné az említett esti laphoz s ebben teljes egészében megerősíti a már közölteket.

(A bírósági végzés.)

Ma délelőtt lényeges fordulat történt ez ügyben, épp akkor, amikor *Osváth* Imre bíró elnöklése alatt összeült a pestvidéki törvényszék, hogy határozzon az öreg báró sorsa fölött. A posta egy sürgős megkeresést hozott a bíróság részére. Ebben a nagyikindai törvényszék értesíti a pestvidéki törvényszéket, hogy Csávossy Gyula báró ügyében a *gondnoksági eljárást folyamatba tette* és augusztus ötödikére már ki is tűzte a tárgyalást. Addig is kéri a törvényszék, hogy hivatalból fi-

gyeltessék meg Csávossy Gyula báró elmeállapotát. Ez a megkeresés döntötte el Csávossy báró sorsát. A bíróság rövid tanácskozás után a következő végzést hozta az ügyben:

Végzés. Csávossy Elemér báró és báró *Rajacsich* Györgyné azon kérését, hogy a törvényszék utasítsa a *Niederman* szanatóriumot atyjuk Csávossy Gyula báró szabadonbocsátására, a törvényszék *nem teljesíti*. *Indokok*, Három törvényszéki orvosszakértő véleményével szemben két ellenőrző orvos kijelentette, hogy ők Csávossy Gyula bárót *nem tartják elmebetegnek*. A bíróság ezt az orvosi szakvéleményt nem veheti figyelembe, mert a prtr. 74. §-a értelmében az ellenőrző orvosokat, az egyetemi orvosi kar, vagy pedig a közegészségügyi orvosi tanács tagjaiból kellett volna választaniok. De ettől eltekintve Csávossy Gyula bárót nem tébolydába, hanem egy magán gyógyintézetben helyezték el, ahol személyes szabadságát semmiféle sérelem nem éri.

A végzést a kora délelőtti órákban közölték a felek ügyvédekkel, akik azt tudomásul vették. (Beadványok tömege.)

A báró, akinek elmeállapota fölött hét elmeorvos tartott már konziliumot, szombatig semmi esetre sem szabadul a szanatóriumból. Akkor, ha *Konrád* Jenő dr. és *Kiss* dr. törvényszéki orvosok kedvezőleg döntenek, tértívny ellenében újra kiengedik. Ami annyit jelent, hogy a család kezességét vállal érte. Egyébként ez évben összesen nem adtak be annyi beadványt, mint napok óta ebben az ügyben. Ma özvegy báró *Rajacsich* Györgyné, született Csávossy Adrienne adott be sürgős kérvényt, hogy a bíróság, a hivatalból kirendelt szakértők közül *Kiss* dr. törvényszéki orvost mentse fel szakértői tisztje alól. A báróné ezt a kérését azzal indokolta, hogy *Kiss* dr. alantas közege *Németh* Ödön dr. tanárnak, akinek orvosi véleménye alapján internálták szanatóriumba édesapját.

Báró *Vojnich* Iván országgyűlési képviselő, aki a Csávossy-család rokona, ma délelben felkereste a családtagokat és közölte velük, hogy a botrányt békésen óhajtja megoldani. Ha a család minden tagja az eljárásra megbízást ad neki, úgy hiszi, hogy közbenjárása sikeres lesz. A Csávossy-család megbízásából ma délelőtt megjelentek a képviselőházban báró Csávossy Endre és nagynéje, özvegy *Inkey* Kálmánné, s hosszasan értekeztek gróf *Khuen-Héderváry*-val, kit sürgős intézkedésre kértek fel. A miniszterelnök *Némethy* Károly belügyi államtitkárhoz utasította őket.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Frank-féle csődügy. *Frank* L. András és társait ma délelőtt a vizsgálóbíró kihallgatta. A letartóztatás ellen beadott felfolyamodásnak *Domokos* László vizsgálóbíró nem adott helyet s így *Frank* és társai továbbra is az ügyész-ség fogházában maradnak.

§ Sikkasztó községi jegyző. Három évvel ezelőtt váratlan pénztárvizsgálat nagy fölfordulást okozott a pestvármegyei *Hajós* községben. A hiány több ezer koronára rugott, mi-ért is *Hajós* József jegyzőt és *Vértés* Jakab pénztárost felfüggesztették állásától. A jegyző az egész hiányt megtérítette, de fegyelmileg elmozdították s ügye a kalocsai törvényszék elé került. *Hajós* a vizsgálat során, valamint a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő tulajdonképen *Radványi* József községi végrehajtó áldozata, a kinek könyörgésére pótolta a hiányzó összeget, melyet a végrehajtó sikkasztott el, aki megszökött. Tagadta, hogy sikkasztott volna és csak annyiban volt hibás, hogy a felgyü-

femlett adópénzt és illetékeket általános rossz szokás szerint későn küldte be az adóhivatalnak. A törvényszék *Hajós* Józsefet hivatali sikkasztás miatt három évi, *Vértés* Jakabot pedig hat hónapi börtönre ítélte. A budapesti királyi tábla büntetőtanácsa ma az elsőrendű vádlott büntetését egy esztendőre, a pénztárosét pedig két hónapra szállította le.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: *Sztrógoff* Mihály utazása, látványosság. *Vendrey* és *Tapolczay* vendégfellépte.

Péntek: *Balkáni hercegnő*, operetta. *Csányi* Mátyás bucsuja.

Szombat: *A király*, bohózat. *Zalay Margit* bucsufelléptével.

„Komisz ripacsok.”

— *Fedák* a vidéki színészek ellen. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 19.

Durva támadást intézett *Fedák* Sári a vidéki színészek ellen. nevezetesen nagyváradi színtársulat tagjai ellen, a Nagyvaradon ünneplik *Fedákot*, rogyásig. izléstelen tüntetéssel mellette, közben a sokszor megbukott, isteni és a többi jelzős *Zsazsa vidéki komisz ripacsoknak* nevezte el a sikere érdekében fáradó színészeket. De a sok komisz vidéki ripacs ismertető jelzőkön kívül mást is mondott a nagy művész. Még valamit mondott, — amit mi szégyelünk kiírni, de amit az isteni művész nem szégyel kimondani. Mert hiába, tanult a nagy művész. Parisban járt, fogott rajta a finom francia műveltség s ha a francia publikum kipiszszegte őt finoman, francia módra, ő meg leszidja magyar módra, azaz dehogy is — cigánymódra a vidéki színész-kollégáit.

A botrányos esetről a következőket írja nagyváradi tudósítónk:

Tegnap este a színpadi kulisszák mögött egy kis affér esett. A *János* vitéz első felvonásában történt, hogy a falubeli tömegjelenséget valahogyan a nagy *Zsazsa* játékanak a rovására hozta a társulat. A végjelenség épen emiatt a *Fedák* Sári királyszínházi osszjátékhoz szokott szemeiben sérelmes csorbát szenvedhetett, mert az isteni primadonna kirohant a kulisszák mögé és — ahogy szemtanuk többen beszélték a színház körül, — valószínűleg sirva, toporzékolva, így csattant föl a művész: —

—... A sok komisz vidéki ripacsát!

Kázusnak nem eléggé súlyos az eset, de pár megjegyzést mégsem nélkülözhet.

A nagyváradi társulatnál már igen-igen előkelő és országos hírre nőt művészek éltek le a maguk első kis ripacsáigukat, színész-karrierjük pitymalatján. A társulat tehát a multból megítélve, igen jóhírű és fejlődésképes. Az együttes, a mélyen sértett vidéki színész-kollégák a vendég iránti loyaltásból vagy félelemből hallgattak, sőt a színház rendfentartó közegei közül senki sem volt akkor a színpalak mögött s így azoknak sem volt módjukban a kijelentésért magyarázatot kérni.

* *Sztrógoff* Mihály utazása. Diákkorunk kedves emlékei elevenedtek meg egy estére. *Verne* Gyula csapongó fantáziájának egyik legszebb legvonzóbb regényének sok *Odisszeát* átélő alakjai léptek elének pókhálással bevont azilumukból és a naiv kedélyek ismét odaadó lelkesedéssel kísérték kalandos utjain a hős lelkű *Sztrógoffot*. Igazán jól esett a sok raffináló iro-

dalmi és technikai termék után egy kis naivitás, melynek nemes intenciói megértő és érző publikumra is találtak. Verne darabjának valamikor óriási sikere volt, az volt talán az első darab, mely an szout előadásokat ért meg Magyarországon. Szendrey Mihály gazdag áldozatkészséggel keltette új életre a már feledésbe ment darabot. A darab nagy sikeréhez tartozik ugyanis az illuziót keltő kiállítás, hogy a néző előtt mindazok a borzalmak, melyeken a cár futárja veszedelmes missziójában keresztül ment, minél valószínűbb látszatot nyerjenek. Igazán szép volt Tomszk leégett piac tere, a befagyott Bajkál tó, az égő Nafta folyó és Irkutsza látképe. A hatás és illuzió növeléséhez szegődött egy szép mozgófénykép, mely a tengeren utazó menekülő utazásának adta meg a valószínűség látszatát. Szóval Szendrey kitűnő ötlete bevált. Hatásos darabot talált, amely be fogja vinni a publikumot a nyári szinkörbe. Aligha lesz olyan szülő, aki el nem vinné gyermekét a tanulságos, szép kiállítású darabhoz, mely emellett pompás előadásban is került színre. Keszler Ede férfias imponáló Sztrogoffja nagy hatást gyakorolt a közönségre, Vendrey és Tapoleczay sok derűs percet szereztek a vetélykedő angol és francia újságíró szerepében. Kápolnay Juliska, Novák Irén és Follinuszné és Vass vitték még diadalra az új életre, új sikerekre élelt darabot. A mai siker után zseftolt házakat jósolunk Verne érdekes darabjának. H. G.

* Az ezred apja — vasárnap délután. Kiváló élvezetben lesz része a vasárnap délutáni közönségnek. A szintársulat Vendrey és Tapoleczay vendégfelléptével előadta a néhány pappal ezelőtt oly nagy sikerrel bemutatott vigjátékot. Az ezred apját, amelyben ugyanazok a színészek játszanak, akik ezt a darabot a bemutatón oly nagy sikerre vitték.

* Sztrogoff Mihály utazása — másodszor. A ma este bemutatott látványos darabot, Sztrogoff Mihály utazását a szintársulat megismétli. A főszerepet ezuttal is Vendrey és Tapoleczay, továbbá a repriz többi közreműködői fogják játszani.

* Villamos haláltánc. A tizenkilencedik és huszadik század a villamosság jegyében él. Az elektromosság teljesen átalakította a világ képét, úgy, hogy ma alig van olyan technikai probléma, amit a villamosság segítségével megoldani ne lehetne. Kulturember előtt felesleges demonstrálni a villamosságot, annak szinte hihetetlen erejét. Bodie dr. tanár szenzációs experimentumokra jött rá kísérletei alatt. A neves tudós szaktekintélyek jelenlétében demonstrálta kísérleteit, még pedig horribilis nyolcezer korona díjért egy-egy előadás fejében. Bodie dr., Elektra nevű médiumán hihetetlen feszültségű áramot vezet keresztül, melynek a testbe jutása után pusztán érintésre halálos ereje van. A hölgy villamos energiával telített testének érintésére egy ezer gyertyafényű ivlámpa nyer elegendő áramot. Gyulékony tárgyak tüzet fognak és mindazt a rettenetes villamosságot Bodie dr. egyetlen élő emberi testbe koncentrálja. Ez az első és egyedül való kísérlet, mely nagyfeszültségű áram ilyen abszolút megfigyelmezését eredményezte. Bodie dr. még tovább megy mutatóványaiban. Alig helyezkedik el az amerikaiaknál alkalmazott villamos halálszékbe. Tudvalevő, hogy Amerikában a halálraíteltet villamos árammal végzik ki, még pedig úgy, hogy egy erre a célra konstruált székbe íltetik és a delikvens testébe 2000 Voltot bocsátanak, mely feltétlenül halálos. Bodie dr. ennél tizenötször nagyobb erejű áramot enged a testébe anélkül, hogy bármi következménye lenne a hajmeresztő produciónak. Még számos kísérletet végez a tudós tanár, úgy, hogy produciónból ezer méter hosszú film készült, amelyet az Uránia színház háromezer koronáért szerzett meg és négy napon keresztül mutat be a publikumnak. 175

* Szenzációs amerikai dráma az Apollóban. Az evolúció hazája Amerika. Minden mesés ujtás Amerika nevéhez fűződik. A kinematográfia is ott érte el eddig a legnagyobb haladást, amelynek fényes dokumentuma a most forgalomba hozott amerikai drámák. A szenzációs ujdonságokból az Apolló színház egész sorozatot szerzett meg előnyös összeköttetés révén a csütörtöki műsorán bemutatja azokat. Jack a cowboyok között című slágerkép minden tekintetben igazi amerikai történet, amelynek érdekfeszítő meseszövése pompásan illik be a miljóbe. Jack vőlegény s éppen az esküvő előtti napon megment egy leányt a betörők kezei közül. Amikor az elalélt leányt a karjai között tartja, váratlanul megjelenik a menyasszonya, aki félreérti a helyzetet és visszaadja a jeggyűrűt. Jack nagy tette határozza el magát: elmegy a cowboyok közé, a nehéz próbákat kiálja s kitűnően beválik a norvég legények sorába. Ebből az életből végül mégis csak visszakerül a menyasszony karjai közé, aki véletlenül összetalalkozik Jackkal s kibékülnek. Ebből az amerikai képből természetesen nem hiányoznak a kinematográfia leghatásosabb eszközei, a robogó automobil s a száguldó lovas csapat sem. A többi képek is csodás alkotásai az amerikai filmgyártásnak. 177

A soknevű főjegyző elfogatása.

— Az áruló gyorsfénykép. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Ma este hozták Aradra a szegedi rendőrség emberei azt az országosan körözött veszedelmes csalót, aki a múlt hetekben itt Aradon különböző hamis nevekkel, de leginkább mint érkeserűi Tabady Ferenc főjegyző szerepelt, majd pedig mint Szívós Elek temesvári marháállomány tulajdonos egy beregszói paraszttól esalt ki nyolcezer korona a Vörös Ökör szállóban. Máramarosszigeten fogták el, a honnan tolonc uton Szegedre került és ott egy szerencsés véletlen folytán leleplezték.

Kaisler Ödönnek hívják a jeles alakot, a ki tanult, intelligens ember, Magyaróváron gazdasági iskolát végzett, de a kártya és a nők iránti szenvedélye csakhamar letérítette a becsületestől.

Körülbelül egy hét előtt Máramarosszigeten, a város legelőkelőbb szállójának kávéházában megjelent egy jól öltözött, elegáns megjelenésű fiatal ember. A cigányokat magához intette, finom francia pezsgőt hozatott s mulatni kezdett. A kassza tündérének imponált a következő vendég s leszállván trónusáról, odault Kaisler asztalához. Kaisler, mint egy minden nővel szemben urí viselkedésű emberhez illik, azonnal bemutatta magát Schratt Károly néven, mint báró Nopcsa Elek gazdatisztje. A kedélyes ismerkedés után még nagyobb mértékben folyt a pezsgő s még vigabban húzta a cigány. Két napig egyfolytában tartott a mulatozás s mikor fizetésre került volna a sor, Kaisler egyszerűen, de kellő gyakorlottsággal elaludt. Felvitték a szállóba, nyitattak neki egy szép szobát s hagyták aludni a gazdag báró hatalmas gazdatisztjét. Kaisler miután kialudta magát, becsöngette a szolgát és elküldte az ékszerészhez, azzal az üzenettel, hogy ő ékszereket akar vásárolni, jöjjön el lakására az ékszerész, de hozzon magával nagyobb mennyiségű aprópénzt is, mivel neki csak ezres bankója van és azt fel akarja váltatni.

Az ékszerész el is ment nagyértékű ékszerekkel Kaisler szállóbeli lakására. Kaisler azon-

ban sehogy sem volt megelégedve az ékszerekkel és több mint egy óra hosszúra válogatott. Azután azt mondta az ékszerésznek, hogy hozzon másféle ékszereket, de ezeket addig hagyja ott s nála. Az ékszerésznek azonnal gyanus volt Kaisler viselkedése, ezért látszólag belenyugodott Kaisler kívánságába, de a rendőrségre ment és jelentést tett a különös vásárlóról. A rendőrség azonnal megjelent a szállóban és igazolásra szólította fel Kaislert.

Kaisler megmaradt ama állítása mellett, hogy ő Schratt Károly gazdatiszt, de a nyomozás során kitűnt, hogy báró Nopcsa Eleknek soha nem is volt hasonló nevű gazdatisztje. Mivel az állítólagos Schrattnak annyi pénze sem volt, hogy kifizethesse szállóbeli tartozását, a rendőrség kényszerutlevéllel a toloncmezei Egeresre akarta toloncoltatni, a mely község a születési helye Kaislernek.

Toloncútjában Szegedre érkezett Kaisler. Mielőtt tovább vitték volna, a szegedi rendőrségi fogházban helyezték el s ma délután három órakor vezették Szakáll József dr. alkaptány elé kihallgatás végett. Éppen a folyosón kísérté Kaislert a fogházor, mikor szembejött vele Komlóssy szegedi detektív, aki nagyon ismerősnek találta Kaisler arcát. Csakhamar kitűnt azután, hogy ez az ismeretség egy gyorsfénykép útján kötött, melyet annakidején az aradi rendőrség küldött Szegedre, Kaisler aradi nagy lopása után, mikor az országos körözését elrendelték. Ezt a gyorsfényképet Kaisler feledékenységére juttatta az aradi rendőrség kezébe. A jó emlékezőtenetséggel megáldott detektív azonnal felismerte a fénykép után Kaislert. Még bent Szakáll kapitány szobájában utolérte s a fényképet kezében tartva rászólt a még mindig Schratt Károly névre hallgató felháborodott urra:

— Hisz maga a Kaisler, akit országosan köröznek. Tegye csak fel a kalapját. Kaisler kalapban volt levéve s még ugyanaz a szürke, csikos ruha és barna kemény kalap volt rajta, amelyben Aradon levétette magát. Mikor feltette a kalapját, azonnal meg volt állapítva a személyazonosság. A gyorsfénykép most az egyszer szerencsétlenül nagyon találó volt.

A rendőrkapitány biztatására ezek után be is vallotta mindjárt, hogy Aradon együtt mulatott Puta Péter nevű beregszói földművessel s ettől nyolcezer korona lopott el s e miatt körözötték. Azt is bevallotta most már, hogy eddig négyszer volt büntetve csalásért. Szakáll alkaptány a szerencsés fogás után azonnal táviratozott Aradra, hogy megkerült a sokat keresett szélhámos. S most Schatt alias Kaisler Károly ur, megváltoztatva utirányt, Aradra volt kénytelen menni Egeres helyett.

VÁROS ÉS MEGYE

Az Atilla-tér sorsa. A következő levelet kaptuk: Tisztelt Szerkesztő ur! A napokban olvastam a városi tanácsnak felette elmés határozatáról, amely megengedi, hogy az Atilla-téren gyümölcsös kocsik legyenek, — de csak éjjel. Hát ez a Kolombusz-tojás formájára történt megoldás nem békítheti ki az Atilla-tér lakóit, akik elvégre szintén polgárai e városnak. Két évvel ezelőtt, kietlen, rendezetlen volt az Atilla-tér. Majd a város egy nagylelkű pilanatában szépen befásította. A fácskák nőttek, némi árnyékot is adtak s a város padokat állítottatott oda. Azóta az egész környék gyermekei itt játszadoznak és a lakosság örült a kicsi, de jó levegőjű területnek. Nagy jelentőségű dolog ez egy oly városban, miut a mi Aradunk, hol hova tovább minden árnyas fa a kuttura, vagy egyéb cél áldozata lesz. Estén-

ként, mikor a gyereksivaj elcsendesül felnőtté népesül be a kis tér, akik sétálgatva, vagy a padokon ülve szívják, itt a város közepén is szabadabb levegőt. Ez a helyzet, illetőleg a volt helyzet, — ha a tanács határozata érvényben marad. A kocsiknak a beültetett tere nem lévén helyük, vagy maguk hajtának a fiatal fáknak, vagy a mi valószínűbb, a tanács vágatja ki azokat, a gyümölcsös mőcök érdekében. Az eddig tiszta levegőt megfertőzik az éjszakai tanyázás nyomai, mely fertőzés ellen szóltal fel, Arad város egész lakosága személyében, Szathmáry Károly üzemigazgató. Igaz, hogy a kinek a dolog nem tetszik, elköltözhetik az Attila-térre, ha csak nem saját házában lakik. De a park és fában szegény Arad, még koldusabb lesz. *Egy a ki a téren lakik.*

Omladoznak a fővárosi kártyavárak.

(Halálos végű házbedőlés. — Összeropant jégverem.)

Távirati tudósítás.

Budapest, július 19.

Olyan gyakoriak lettek a munkásvérrel épülő házak Budapesten, annyi a házbeomlás, állványösszedőlés, hogy már nem is okos meglepetést, nem is kelet igazi szenzációt, ha újabb áldozatokat temet recsegő ropogó romjai alá egy-egy felületesen épülő bérkaszárnya összeomlása. Ma azután egyszerre két helyen is történt építési szerencsétlenség.

A zuglói Angol-utca 3. szám alatt egy boltzat dőlt ki a munkások lába alól és a halál fejessel hat szerencsétlen bukott a törmelék közé. A másik szerencsétlenség a Gizella-ut 53. szám alatt történt. Itt két munkás járt szerencsétlenül egy jégverem építésnél. Ugy látszik a budapesti építkezésnél minden lehetséges. Most például amiatt történt katasztrófa, hogy a boltzatba — szándékosan — nem alkalmaztak tartóvasat.

A halálos végű szerencsétlenség színhelye a zugló ahol roppant bérkaszárnya emelkedik az Angol-utca 3. számú telken. Most tartanak a harmadik emeletnél, most csinálják a boltzasi munkákat. A ház különböző részein százhusz munkás dolgozik. Kilenc óra tájban ma tizenegy munkás azt a parancsot kapta Erdély Ferenc főpallértól, hogy egy vastraverzet vigyenek föl a III-ik emeletre. A tizenegy ember feljutott a felszintre és a helyére, egy ajtónyílás fölötti boltzatra akarta ráhelyezni a traverzet. Lassan rácsuszították. Épp hogy rajta volt a boltzaton a traverz, mikor a boltzat téglái meglazultak, kihulltak és a támasztékot vesztett vastraverz magával rántott hat embert.

Óriási dörej figyelmeztette a többi munkásokat a szerencsétlenségre. Rögtön tömegben rohantak a segítségükre. Lenn az épület mélységében ott feküdt a hat szerencsétlen. Romsics Lajos 47 éves, Lévy István 37 éves, Kuppek András 34 éves, Steiner András 44 éves, Brinik János 24 éves, Huntis János 25 éves sebesültek meg, közülök Romsics Lajos halálosan.

Rögtön telefonáltak a mentőkért, ahonnan a leggyorsabban nagy kirendeltség jött ki. Szegény Romsics Lajoson már nem lehetett segíteni, hanem a többi embert, akik valamennyien agyrázkódást szenvedtek, nagy óvatossággal a mentőcsoportba helyezték és a Rókuszba vitték. Valamennyien az állapota súlyos.

Az épületen ezalatt a szerencsétlenség miatt beszüntették a munkát. Az épülő ház különben Szabó Károlyé. Felelős építőmester: Hölgye Antal Cserhát-utcai építőmester, a vastraverzt a Kerámia-vállalat készíti. Kerámia

alkalmazottja Erdély Ferenc főpallér is, aki két hét óta van a cégnél.

A főpallér munkatársunk előtt a szerencsétlenség okáról így nyilatkozott:

— Leszakadt a boltzat. Nem bírta el a traverzet. Nem bírta el, miután tartóvas nem volt benne. Nekem a művezető egyenesen meghagyta, hogy tartóvasakat ne alkalmazzak a boltzásnál. Hát nem alkalmaztam. De a felelősséget se vállalom. Én nem felelek!

A beomlott háznál már délre kiszállt a rendőri bizottság, amelynek Kiss Ferenc dr. VII. kerületi előljáró, Nagy Géza mérnök és Csiszár Imre dr. rendőrfogalmazó voltak a tagjai. Egy pillantás az épület belsejébe: a szakértők meglepődve, sőt fölháborodva konstatáltak, hogy az építés ugyancsak felületesen folyt. Nagy Géza mérnök kijelentette, hogy a katasztrófát vétkes gondatlanság idézte elő. Az építők nem tartották be az építési szabályrendeleteket, sőt terveiktől is eltértek.

A rendőri bizottsággal egyidőben kiszállt a vizsgálóbíró és keresi, ki a felelős. Érdekes, hogy amikor ily súlyos ítéletet olvas a hatóság a vállalkozók fejére, a vállalkozó a munkásokat okolja. Vida Béla, a Kerámia igazgatója ugyanis kijelentette, hogy a katasztrófáról szóló hírek túlzottak, mindössze az történt, hogy 30-40 téglá szakadt le és pedig a munkások hibájából.

Hogy a 30-40 téglá miként olt meg egy munkást és sebesített meg súlyosan hatot, arról nem beszél az igazgató.

A másik szerencsétlenség kora reggel a Gizella-uton történt. Wenton S. konzervgyáros Gizella-ut 53. számú gyáranak az udvarán egy hatalmas, nagy jégvermet bontanak le. Ócska, régi már a verem és teteje nem bírta el a munkásokat. Nagy robajjal beszakadt. A tetején dolgozó Halasi János és Hunyás János munkások belezuhantak a mély verembe. A hetedik kerületi tűzörség hozta ki a szerencsétleneket a mélységből. Halasi lábát törte és fején sebesült meg, Hunyásnak több bordája betört. Súlyos sebükkel a Rókusz-kórházba szállították őket a mentők.

HIREK.

Diadalmas magyar aviatikus.

— Repülés Bécsujhelytől Budapestig. —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 19.

Székelly Mihály a legelső magyar pilóta ma gyönyörű feladatra határozta el magát, amelyet sikerrel véghez is vitt. Ma reggel 5 órakor Pischof monoplánon felszállt Bécsujhelyen és este 9 óra 35 perckor megérkezett Budapestre, ahol nagy óvációval fogadták. Utja egyes részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Székelly Mihály ma reggel 5 órakor Bécsujhelyen telkzállt. Egy órai repülés után Miklósfalva tet plomtoronyát kétszer megkerülte, majd leszállt a községi közlegelőn és benzint vett fel. Megerősítte a gép csavarait, azután a Moson-Magyaróvár felé vezető útvonalon tovább szállt mintegy 400 méter magasságban. Győrbe délelőtt 10 órakor érkezett, a katonai lövöldetérén szállt le. Itt újból benzint vett fel.

Székellynek az volt a szándéka, hogy délutáni 4 órakor továbbrepül, de az erős szél miatt csak 5 óra 30 perckor szállhatott fel. Mintegy 50 méter magasságban kétszer körülrepülte a gyakorlóteret, majd pedig szép egyenes repüléssel Budapest felé vette útját ahová este 9 óra 35 perckor érkezett meg.

A kiváló magyar aviatikus eredményes repüléséről a következőket mondott egy újságitól:

Tegnap este kedvezőnek találtam az időjárást s azért elhatároztam, hogy ma megkísérlem a Bécsujhelytől Budapestig való repülést. Megkértem Hieronimusz nevű automobilista barátomat, hogy kíséren el utamon és hozzon magával elegendő benzint, mert a repülőgépen nem vihetek elegendő mennyiséget.

A megbeszéléshez híven ma reggel mindkettőnk megjelentünk a bécsujhelyi repülőterén és miután gépemen mindent rendben találtam öt órakor felszálltam az ott megjelent közönség éljenzése közben. Néhányszor körülrepültem a gyakorlóteret, azután a magyar határ felé vettem utamat.

Nem volt szándékom rekordkísérleteket tenni, azért körülbelül egy óra múlva Miklósfalván leszálltam a község lakosságának lelkes ovációja között. Ekkorra Hieronimusz barátom is odaért és miután kellő mennyiségű benzint vettem fel, folytattam a repülést. Körülbelül kétszáz méter magasságban repültem Győr felé, ahova tíz óra tájban érkeztem.

Győrben hosszabb ideig kellett tartózkodnom, mint szerettem volna. Négy órakor akartam indulni, de a szél nagyon erős volt, úgy hogy csak hat órakor emelkedhetem fel a levegőbe. Ekkor körülbelül nyolcszáz méter magasságban repültem. Kenyérmezőn hét óra 37 perckor ismét leszálltam és nyolc óra ötven perckor folytattam az utat. Nagyon magasan kellett haladnom, hogy a légáramlatokat elkerüljem.

Mikor a főváros közelébe értem, már alkonyodni kezdett. A János-hegy baloldalán haladtam el, majd Margit-híd és a Lánchíd között átrepültem a Dunát. Ekkorra egészen besötétedett s csak a rákosi repülőterén gyújtott máglyák után tudtam tájékozódni. Kilenc óra 35 perckor aztán szerencsésen teljesen simán leszálltam.

Székelly megérkezésénél a Aero-klub kiküldöttein és néhány újságitól kívül alig volt jelen közönség.

— A király nyaralása. *Ischl*-ből jelentik: A király ma délelőtt másfél órai gyalogsétát tett, azután állami ügyeket intézett el. A bajor vendégek a mai nap folyamán fognak megérkezni.

— Tisza István gróf kufája. Tisza István gróf a Házban ma kijelentette barátai előtt, hogy ma este rövidebb tartózkodásra Gesztret utazik, ahonnan a hét végén Pöstyénbe megy néhány hétre megrongált egészségének helyreállítása végett.

— A volt török kultuszminiszter Héderváry grófnál. Budapestről jelentik: *Izmail Hakkí* basa volt török közoktatásügyi miniszter, most Bagdag város képviselője, Budapesten időklik s ma délben Muktár bég török főkonzul társaságában tiszteletét tette Héderváry gróf miniszterelnöknél.

— A hírlapírók nyugdíjintézete és a törvényhatóságok. Szeged város példáját most Baranya vármegye készül követni. Stenge Ferenc alispán átiratot intézett a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetéhez, a melyben az intézet anyagi támogatásának érdekében az alapszabályok megküldését kéri. *Abaujtorna* vármegye törvényhatósági bizottságának Kassán június végén tartott közgyűlése kimondta, hogy a hírlapírók nyugdíjintézetét támogatni fogja. A vármegye közönsége — ugymond a határozat — méltányolva a magyarországi sajtónak az általános műveltség terjesztése és nemzeti tartalma tevékenységével kifejtett munkásságát s azt a kulturális hivatást, amelyet a szabad sajtó mint a nemzeti állam kiépítésének egyik fontos tényezője és a szabadságjogok

egyik biztosítéka teljesít, elhatározza, hogy a magyarosítás alapjának terhére a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetét támogatja.

— Kiténtetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Kumlik Tódornak, Pozsony szabad királyi város másodpolgármesterének, sok évi buzgó szolgálata elismeréséül és Hajós Béla dr. közegészségügyi főfelügyelőnek, a közegészségügy terén teljesített kiváló szolgálatai elismeréséül, a III. osztályu vaskoronarendet adományozta.

— A katonai perrendtartás. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután folytatta a katonai büntető perrendtartás tárgyalását. A javaslatot hosszas vita után általánosságban elfogadták, majd áttértek a részletes tárgyalásra és az 1—17. pontokat változatlanul elfogadták.

— Nemesség kiterjesztés. Mint a hivatalos lap mai száma jelenti, a király Pataky Ferencz Miksa minorita házfőnöknek és lugosi plébános helyettesnek az 1909. évi október hó 17-én adományozott Pujoni előnevet és ugyanakkor adományozott címer használatához való jogot, magyar nemességük épségben tartásával Pataky Arnold teológiai tanárra, továbbá Pataky Károly csendőrhadnagyra és Pataky Imre honvédfőhadnagy kezelőtisztre, valamint törvényes utódaira kiterjesztette.

— Politikai affér. Pályi Ede lapszerkesztő a Budapesti Napló tegnapi számában támadást intézett Désy Zoltán volt államtitkár, országos képviselő ellen, a kit sértő kifejezésekkel illetett. A cikk miatt Désy Zoltán ma Bottlik István és Kállay Tamás képviselők útján provokáltatta Pályit, a ki Porteleky Lászlót és Farkas Pál dr.-t nevezte meg megbízottjainul. A megbízottak ma délután hosszas tanácskozás után párbajban állapodtak meg. A felek előbb pisztolypárbajt vívtak harminc lépés távolságról kétszeri golyóváltással, avansz 5—5 lépés. A pisztolypárbaj után kardpárbajt vívnak lovasági kardokkal végkimerülésig.

— Adóhivatali tisztviselők jutalma. A pénzügyminiszter ma 560 korona jutalmat utalt ki az aradvárosi adóhivatal tisztviselőinek az adómunkálatok körül kifejtett buzgalmukért és szorgalmukért.

— Evangélikusok egyházmegyei közgyűlése. A békés-bánáti ágostai evangélikus egyházmegye ma délelőtt 9 órakor tartotta meg rendez évi közgyűlését a Kereskedelmi iskola dísztermében. A gyűlést Zsilinszky Endre dr. egyházmegyei felügyelő nyitotta meg, üdvözölve az egybegyűlteket. Utána Csepreghy György békéscsabai esperes olvasta fel az évi jelentést az egyházmegye múlt évi állapotáról részletesen emlékezve meg, a lelki és vagyoni gyarapodásról, a népesedési viszonyokról és az iskolai működésről. Végül néhány lelkesi díjlevelet mutatott be. Ezután az iskolaszéki és számvéviszéki jelentést terjesztették elő. A kerületi gyűlés kiküldöttjeiül Purgly Lászlót, Institoris Kálmánt, Solymossy Lajos bárót, Hehs Vilmost, Kneffel Lajost, Jalkó Kálmánt, Sailer Vilmos dr.-t, a lelkészek közül pedig Hinder Károlyt, Zsilinszky Endrét, Szeberényi Lajos dr.-t, Csáde Mátyást és Bárdy Ernőt választották meg. Nagy sajnálattal vette a közgyűlés tudomásul, hogy Zsilinszky Endre dr. egyházmegyei felügyelői állásáról, melyet már évek óta közmegelegedésre töltött be, leköszönt. Az új egyházmegyei felügyelő megválasztásához szükséges elbirtékeztetéseket megtették. A gyűlés után a résztvevők közös ebédre gyűltek össze a Fehér Keréscsát télikertjében.

— Hodzsa Milán új sajtópöre. Eperjesről jelentik, hogy az ügyészség bűnvádi eljárást

indított izgatás és rágalmazás miatt Hodzsa Milán orsz. képviselő és Mihalek Antal, a pánszláv Tátra-bank eperjesi üzletvezetője ellen. Az eljárás oka az, hogy Hodzsa lapja, a Slovenski Tyzdennik cikket közölt Spillenbergné Barna giráltyi főszolgabíró ellen, mondván, hogy a főszolgabíró és a hozzá hasonló betyár magyar vármegyei tisztviselők öldöklök és mészárolják a tót népet. Hodzsa nem vállalta a cikkért a felelősséget, hanem azt mondta, hogy azt Mihalek Antal küldte be neki. Mihalek ellenben kijelentette, hogy ő csak egy rövid levelet küldött a szerkesztőségnek, a mely azután a levelet terjedelmes cikké bővítette. Az ügyészség erre mindkét urat vád alá helyezte.

— A fővárosi pékek sztrájkja. Budapestről jelentik: A pékek bérharca tegnap új állomás mellett haladt el: a közeledés szinte ugyanegy órában történt meg a mesterek és a sztrájkolók részéről. Tegnap már bizalmas megbeszélésre került a sor közöttük. — Ez a tanácskozás azonban nem bir hivatalos jelleggel, csupán a béke eshetőségeit mérlegelték a megbízottak, a megbeszélés folyamán nem minden engedékenységgel beszéltek meg a békefeltételeket és a rend és munkavisszaállítás nem minden reménye nélkül végezték a konferenciát.

— Leégett kiállítás. Brüsszelből jelentik: Charlero városrészben ismét tűz pusztított a kiállítás területén. A tűzvésznek 20 pavilon esett áldozatul. A kár több mint egynegyed millió.

— Öngyilkosság. Sarlót Jakab 57 éves foglalkozás nélküli napszámos ma délután a Hunyadi-utca 6. számú ház kapubejárataiban pálinkában feloldott légykővel megmérgezte magát állítólag azért, mert felesége elhagyta. Az öngyilkost, ki idült alkoholistá, a kórházba ápolják.

— A vizkutató asszony. Pöstyénből jelentik: Fridoczky Barna kaplói gazdaságában kutat akarnak ásni, de sehogysem tudtak vízre akadni. A furás, melyet több helyen végeztek, eredménytelen maradt. A földbirtokos egy alkalommal elpanaszolta baját Algesti Tüköry Jenőnének, a ki már régebben észrevette, hogy a mikor olyan helyen járt, a hol a talaj víz van, bizonyos ideges nyugtalanság vesz rajta erőt és folyton odavonzza valami ismeretlen erő a vízben bővelkedő talajrész felé. Tüköryné kiment kaplára és a fáról egy ágacskaat vágatott le, a melynek villásan elágazó végét jobb kezébe véve, fölfedező utjára indult. Egy domb tetején teste hatalmasat rándult és a pálcika nagy erővel vonzotta a földhöz, majd meggörbül a pálcika ága ugyannyira, hogy a felső villás vége eltörött. Munkásokat rendelték oda és három méternyi mélységben bő vízre akadtak.

— Új küldönvállalat. A rendőrség ma Kárász-Kohn Emilnek kerékpáros gyorsfutár vállalat létesítésére engedélyt adott.

— Kutba ugrott urinő. Szabadkáról jelentik: Délelőtt kilenc óra felé a vasuti teherpályaudvaron dolgozó munkások borzalmas segélykiáltásokat halottak a pályaudvarral szemben levő Mucsi-féle ház felől. Az udvar végén levő kut mályéből törtek fel a hangok. A kereskes kut két vedre közül az egyik le volt eresztve és a kut vizében egy asszony vergődött, sikoltozott. A vasuti munkások megismerték az asszonyt. Kohn Jakab vasuti állomásfőnök felesége volt. Az asszony maga ugrott bele a kutba. Öngyilkosságot akart elkövetni. Czene András 8. huszárezredbeli őrmester ki a vasutnál teljesít próbaszolgálatot, beleállt a kut fentlevő vedrébe és leereszkedett a fenekére. A már-már fuldokló asszony a má-

sik veder láncába kapaszkodott s így a vederrel együtt fölemelkedett a vízből. A kut közepe tájáig felkerült asszonyt ifj. Molnár János raktári munkás emelte ki a vederből. Kohn Jakabné még fiatal asszony, 34—35 éves. Három gyermeke van, két fia és egy kisleánya. Férje jómodu ember. Nemrégiben vette meg a vasuti teherpályaudvarral szemközti levő négy Mucsi-féle ház közül az egyiket. Felesége roppant ideges, szívbeteg asszony. Nem ez az első eset, hogy öngyilkossági kísérletet követ el. Néhány évvel ezelőtt meg akarta magát mérgezni, de akkor sikerült megmenteni az életnek.

— Nyári ruhát vegyileg tisztítani teljesen fölösleges, mert azokat minden háztartásban a legegyszerűbb módon kifogástalanul végezhetjük a világhírű Sunlight szappannal. Sunlight-szappan kellemes és tiszta; a szövedéket nem támadja meg, csak a piszkot, de azt alaposan. Sunlight-szappan fél fáradtságot és kétszerezes eredményt jelent. 6616

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izó kölcsönző-intézete, Aradon. Előző vásárolt könyvtárakat és hangjegyeket. 2822

— Szabó-féle pármal ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármal ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon 1108

— Nincs többé lábizzadás. Megérkeztek valódi amerikai, angol és francia Sandal cipők. Kaphatók Kutányi J. Arad, Vörösmarthy-utca. Telefon 835 szám. 2259

— Felhívjuk az olvasó közönség szíves figyelmét a Csepke Áruházak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 2597

— Francia likörök legújabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

KERESSÜK MINDENBEN A LEGJOBBAT!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, igyunk és kérjük Szántói természetes sármindenütt — vanyvizet, mely gazdag, természetes szénsavtartalmánál és rendkívül szerezés vegyi összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve, huzán is, előnyös.

ASZTALI és GYÓGYVIZ.

Bornak: FÜSZER.
Betegnek: GYÓGYSZER. 2647
Egészségesnek: OVSZER.
Főraktár: ARADON ÉLES ÁRMIN fűszerkereskedőnél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Versenytárgyalás. Az Aradi és Kereskedelmi és Iparkamara az érdeklődők tudomására hozza, hogy a dévai kir. pénzügyigazgatóság folyó évi augusztus hó 31-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános versenytárgyaláson fogja biztosítani a részére szükséges 300 köbméter első minőségű bükkhasab tűzifának szállítását. Bővebb felvilágosítás az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara irodájában nyerhető.

Budapesti áru- és értéktizsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 19.

Amerika 4/-el olcsóbb. Jobb minőségű, csakály vértelkező 5 fillérrel olcsóbb. 12 ezer mm.

Az árak 80 kilónként számítva:

	Déli árszám	Északi árszám
Buza 1911. októberre	10.71—10.72	10.67—10.68
Buza 1911. áprillist	11.96—11.97	10.93—10.94
Rozs 1911. októberre	8.22—8.23	8.76—8.77
Tengeri 1911. auguszt.	7.31—7.32	7.33—7.34
Tengeri 1911. májusi	6.80—6.81	6.91—6.92
Zab 1911. októberre	7.80—7.81	7.80—7.81

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip

SZANDAL-CZÍPŐK

1916 már megérkeztek.

Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 Ft. viselhet. Luxus kivitel 20 . 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312 szám.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Julius 19.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	111.90
Magyar koronajárdék 4 1/2%	91.20
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.20
Magy. földteherm. kötvény 4 1/2%	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	222.—
Tiszazab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	92.20
Osztrák járadék ezüstbe	95.90
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4 1/2%	92.0
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrészevény	19.50
Magyar hitelbank-részevény	833.50
Osztrák hitelintézeti részvény	659.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	746.50
20 frankos arany (Napoleon)	19.01
Német birodalmi marka	117.40
London vista	240.10
Páris vista	94.95
20 márkás arany	23.49

A Temesvári Lloyd-Társulat.

szárazgyarmatának hívtatás ártárgyának.
Távirati tudósítás.

(Árú 50 kilogrammonként korona ártékban.)
1911. Jul. 19.

Rúza (szokvány-mintájú):

75 kilogrammos	10-15-10 20
76	10-25-10 30
77	10-35-10 40
78	10-40-10 45

Rúza (Temesvári keresk. árú):

75 kilogrammos	10 10-10 15
Rúza	8 00-8 05
Árpa	7 30-7 40
Fah	8 20-8 25
Tengeri	7 10-7 20

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

— Jul. 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kllc grammon felüli súlyban — filléris; közép páronként 350—400 kilogrammig terjedő súlyban — filléris; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 168—170 filléris; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 171—174 filléris; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 filléris.

Sertéselészám: jul. hó 14. napján volt készlet 2793 darab, jul. 16. napján (hatjáték) 616 darab, jul. 16. napján elszállított 189 darab, július 17. napjára maradt készletben: 28410 darab.
A szertés elvétel irányszata kellemes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Sunlight Szappan

többet takarít meg Önnek, mint a mennyibe kerül, idő, munka és ruhái kimelése által. Nincs többé dörzsölés és forrázás.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszögletű darab 16 fillérért.

356

6616

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. július 20-án csütörtökön
Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső a budapesti Vigaszínház művészeinek felleptével:

Sztrogoff Mihály

utazása Moszkvától Irkutzkig.

Látványos színmű 11 képben. Jules Verne regénye után.
Irtá: Csepreghy Ferenc. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

A cár	Várnai J.	Jolivet	Tapolczay D.
Sztrogoff	Keszler E.	Blant	Vendrey F.
Nádia	Kápolnai J.	Ogereff	Beregi dr.

Kezdete este 8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Borb Simonyn utca 1. szám, Szabadtság-tér mellett.)
Ma csütörtökön 1911. július 20.

1. Fivérek. Dráma — 2. Varrótű. Humoros. — 3. Mozgófénykép újság. Az elmúlt hét aktualitásai. — 4. Pali A zseniális komikus legújabb bohózata. — 5. Villányos haláltánc. A világ legszenzációsabb produkciója.

Előadások d. n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, csütörtökön 1911. július 20-án:

Amerikai képsorozat.

1. Mozgófénykép-niság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apollo-színház állandó műsorszám. — 2. A Botanikus. Színmű. — 3. Szegény betegek. Vigjáték. — 4. A férfiakarat. Dráma. — 5. Madeira szigetén. Természettudományi felvétel. — 6. Jack a Cowboyok között. Dráma. — 7. Pali mint biztosítási ügynök. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Pabolytáncosokként 1 kor. Zártsték 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

NYILTÉR.*

393—1911. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy Baumann Lajos kereskedő, körösbökényi lakos kérelmére az általa eladott, de a vevő által átvenni elmulasztott 60000 drb. téglá a kereskedelmi törv. 351., illetve 347. §-ai szerinti nyilvános árverésen el fog adatni.

Fzen árverés megtartására a körösbökényi kir. járásbíróság 1911. P.v. 97/1. számú végzésével Bajnokfalva községben határidőül 1911. évi

Julius hó 22. napjának délutáni 3 órája kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a fentebb jelzett 60000 drb. téglá az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében a legtöbbet ígérőnek fog eladatni.

Körösbökény, 1911. évi július hó 19-én.

Walder Izsó,
kir. bír. végrehajtó.

377—1911. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1911. évi 11016. sz. végzése következtében Dr. Dénes Jakab ügyvéd által képviselt Nagybattyáni takarékos és előlegezési egyesület javára 350 kor. s jár. erejéig 1911. évi június hó 24-én fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával felülfoglalt és 1255 koronára becsült butorok, szőnyegek, képek és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a körösbökényi kir. járásbíróság 1911. V. 196/2. számú végzése folytán 350 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. évi március hó 10. napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 106 kor. 25 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Menyházán, adósok lakásán leendő megtartására az 1911. évi július hó 29. napjának délutáni fél 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cikk 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Körösbökény, 1911. évi július hó 12. napján.

Walder Izsó,
kir. bír. végrehajtó.

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös
nyári áron árúsít, csak 331

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

NEUMANN M.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

776

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Külön osztály mérték szerinti megrendelésekre.

580/3—1911. V. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ezikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1911. V. 580/3. számú végzése által Reisinger A. S. végrehajtató javára 600 K. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 682 koronára becsült buktorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Kapa-utca 19/a. sz. a leendő eszközésére 1911. évi július hó 24-ik napjának délután 5 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivátnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1911-ik július hó 9. napján.

Török Dénes
bírósaági végrehajtó.

3193

Gondoljatok jövőtökre. Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„Bios“ Temesvári Kölcsönös-segítő Szövetkezet

biztosítási kötvényeit megveszi. — Mh. denki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, tizenkét korona évi tagsági díj, továbbá két korona esztendőnkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: **halálesetre kétezer koronát**, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén **ötven korona havi segélyt**, harminc évi tagság után **hatszáz korona** évi járadékot. Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának **kétezer korona** hozományt, fiának **kétezer korona** önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 15-ik, a fiú 15-ik életévéig **30 korona járadékot** kap, továbbá házasság illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. Az eddig biztosított összeg husz millióra rug. Az állampénztárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve.

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál: Vezérügynöki irodája Arad. 2751

Vezérügynök:

Kökényessy J. Károly,
Weltzer János-utca 13. sz.

Ügyes és megbízható urak, mint üzletszerzők kerestének fenti cím alatt.

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ

szeptember havi, esetleg előbbi belépésre kerestetik K. 200— havi fizetéssel. — Kik gabona- vagy malom-szakmában jártasak, német, román nyelvet birják, e önyben részesülnek. ...

Pályázatok küldendők: 3180

Holländer és Révész

hengergőzmalma CSERMÓN.

Főnlak község tulajdonát képező 2 drb. tenyészképtelen

kan

f. hó 22-én d. e. 8 órakor Főnlak község házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz ellenében eladatik.

Főnlak, 1911. július 15.

3194

Előljáróság.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém igen tisztelt vendégeim és a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Bockó-utcában levő Czitrom Janka-féle

„VASHID“ szállót és vendéglőt

átvettem és azt saját vezetésem alatt tovább vezetem.

Főtörökvésem leendő t. vendégeim igényeit minden tekintetben pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett kielégíteni.

A nap bármely szakában kitűnő meleg és hideg ételek, nemkülönben tisztán kezelt italok állanak vendégeim rendelkezésére.

A n. é. közönség szives támogatásáért esd, kész szolgálattal 3201

Füredi Adolf, szállodás és vendéglős. Tiszta vendégszobák jutányos árakon.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Faeladási hirdetmény.

Az aradvármegyei Háromalmás községbeli v. urbéri birókosságnak a tulajdonát képező, Háromalmás község határában, a háromalmás-alsó vasutállomástól mintegy 4 km.-re fekvő, körülbelül 254 kat. holdnyi erdőrészen tővön található, 54835 m²-re becsült bükk, cser, tölgy és gyertyán m. és tüzi fa készlet az 1911. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor kezdődőleg Háromalmás község házában tartandó írásbeli, zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár, melyen alól az eladás meg nem történhetik: 123,626 egyszázhuszonhárom ezer hatszázhuszonhat korona, banatpénz: 12,362 korona.

Az egy koronás bélyegzel ellátott kellően kiállított és fentjelzett banatpénzzel — készpénzben, vagy óvadékképes névértékben számított magyar állami értékpapirokban — ellátott zárt írásbeli ajánlatok az árverést megeőzőleg nyújtandók be az árverést vezető bizottság elnökéhez, az árverést megelőző napig postán megküldhetők „Körjegyző, Háromalmás, u. p. Alsó” címen. A postán érkező ajánlat borítékjára reájegyzendő: „Ajánlat a háromalmási urb. erdőre”.

Utó-, vagy kellően fel nem szerelt, illetve a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes árverési és szerződési feltételek Háromalmás község házában, az aradi m. kir. állami erdőnivalónál és a borossebesi m. kir. járási erdőgazdálkodásnál megtekinthetők; a háromalmási körjegyző által kívánatra megküldtnek. 3192

Háromalmás, 1911. évi július hó 17-én.

Tamó Zsigmond,
urb. jegyző.

Turk Tódor,
urb. elnök.

CIRCUS Variete Killiany

a Béla-téren.

Kényelmesen berendezett, minden idő ellen védett, újonnan fedett Circus Variete; pompás világítás, saját jól szervezett zenekar, elsőrangú művészek és művésznők

ma csütörtökön július hó 20-án

MEGNYITÓ ELŐADÁS

válogatott műsorral, melyből különösen kiemelendők:

PILLÁR BÉLA elsőrangú biciklista.

Dissely Nővérek | Stefanie Skardely
a római gyűrűkön. | céliérvén, az egyvezetett elass szépség.

Les Stefano | **Miss Viktoria**

a jelenkor legjobb szobakész, 1 ur és 1 hölgy | kitűnő hegedű-szólistáné.

FEKETE ur, a jelenkor legjobb OSTOBA AUGUSZTIA.

A HERCEGNŐ ÁLMA, vagy: EGY ÉJJEL A HÁREMBEN.

Dieses kiállítású drámai jelenet a török életből.

SZEMÉLYEK:

Herceg Fekete ur	Indal álom táncosnő Olga k. a.	Margit k. a.
Hercegnő Paula k. a.	Háremtáncosnők } Jolán k. a.	Stefania k. a.
Kegyencnő Paula k. a.	Anette Nelly k. a.	Ilonka k. a.

Törökből fordította az igazgató. — Gyönyörű török zenekísérettel Gabriel Széka zeneszerzőtől. — Ezen jelenet Európa világ-ár sáinak legnagyobb újdonsága és mindenütt a legnagyobb tetszés mellett adatik elő.

HELYÁRAK: Számozott zárterek I. sor 1 kor. 40 fill., II-ik sor 1 kor., — II. hely 3-ik sor 80 fill., III-ik hely 4-5. sor 80 fill. Karzati állóhely 40 fillér. Tíz év-n aluli gyermekek minden helyen a felet fizetik. Katonák őrmestertől lefelé a III-ik állóhelye: 40 fillér, az állóhelyen 20 fillér.

Szünetek alatt a legjobb bohócok fogják a közönséget mulattatni.

Pénztárnyitás este 7 órakor, az előadás kezdete fél 9 órakor.

Számos látogatást kér tisztelettel

az igazgatóság.

